

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยหลักอย่างหนึ่งของชาติที่ผู้บริหารบ้านเมืองใช้ในการพัฒนา มนุษย์หรือประชาชนในชาติ เพื่อให้สมาชิกในชาติสามารถพัฒนาสังคมให้ก้าวหน้าต่อไป นอกจากนั้นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และปัจจัยพื้นฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ก็ต้องอาศัยการพัฒนา "มนุษย์" เป็นอันดับแรก ซึ่งจะเห็นว่าการที่จะเกิดการพัฒนารูปแบบใดก็ตามก็ต้องอาศัยคนในชาติเป็นพื้นฐานเบื้องต้นที่สำคัญ การศึกษานั้นจึงจะเกิดผลออกมาตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังที่ สิปปนนท์ เกตุทัต (2526: 10) ใ้กล่าวว่

การพัฒนา คือ กระบวนการที่กระตุ้นให้บุคคลและสังคมบรรลุถึงอุดมคติ และความประสงค์ซึ่งบุคคลและสังคมนั้นไม่เคยบรรลุถึงโดยการเรียนรู้ ใ้หา และประยุกต์ ความรู้ ทักษะคติ ค่านิยม และทักษะต่าง ๆ แดการเรียนรู้เพียงอย่างเดียวก็ไม พื่อที่จะพัฒนาชาติบ้านเมืองใด การพัฒนาของอาศัยวัตุถุคิย เงินทุน และเทคโนโลยี ต่าง ๆ แดวัตุถุคิย เงินทุน และเทคโนโลยีก็ไมบรรลุผลตามเป้าหมายถ้าไมมี มนุษย์ที่มีความรู้ และความพยายามเรียนรู้ มนุษย์จึงเป็นหัวใจของการพัฒนา

เนื่องจากมนุษย์มีความสำคัญดังกล่าวแล้ว จึงทำให้ประเทศต่าง ๆ พยายาม ส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นประชาชนในประเทศของตนโดยใช้การศึกษาเป็น ปัจจัยหลักอย่างหนึ่งของการพัฒนา เพื่อให้ประชาชนของประเทศนั้น ๆ มีความรู้ ความ สามารถอย่างเพียงพอเพื่อที่จะให้สืบทอดไปสู่การพัฒนาประเทศอีกทีหนึ่ง ถ้าการศึกษาที่ ใ้กับประชาชนนั้น ไม่เป็นไปเพื่อก่อให้เกิดความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพ แล้ว การศึกษาที่จัดใ้แก่ประชาชนนั้นก็เป็นการลงทุนที่ไมคุ้มค่า ซึ่ง นิพนธ์ ศศิธร (2524: 6) ใ้กล่าวว่

การพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศในความหมายที่ทันการณ์ประกอบด้วยสองขั้นตอน
ต่อเนื่องกัน คือการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์ และการพัฒนาการศึกษาเพื่อ
พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนามนุษย์มุ่งให้คนเป็นคนที่เฉลียวฉลาด มีระเบียบวินัย มี
สติปัญญา มีความสามารถ และพร้อมที่จะทำงาน แล้วตามด้วยการพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์ คือ สร้างงานใหม่มนุษย์ที่พร้อมและสามารถในการทำงานแล้วมี
งานทำและทำงานได้ดียิ่งขึ้นตลอดเวลาดังแต่เริ่มทำงานจนหมดวัยทำงาน และมี
ประโยชน์อยู่ต่อไปจนตลอดชีวิต

เนื่องจากการศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์หรือประชาชนของสังคมโดย
เป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดความรู้ ความสามารถทั้งนี้แล้ว ความรู้ความสามารถที่เกิดขึ้น
นั้นจะต้องเป็นไปในลักษณะที่สอดคล้องและสนองความต้องการของสังคมที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่
ความรู้ความสามารถที่ได้รับนั้นจึงจะเกิดประโยชน์แก่ตนและสังคมนั้น และทำให้เกิดการ
พัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองต่อไป นีโคลัส เบนเนต
(Bennet 2518: 80-81) ได้กล่าวไว้ว่า

ปัญหาในประเทศต่าง ๆ แม้กระทั่งในส่วนต่าง ๆ ของประเทศไม่จำเป็นจะต้อง
เหมือนกัน ดังนั้น ระบบการศึกษาที่สร้างขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาคงเฉพาะบางอย่างนั้น
จึงไม่จำเป็นที่จะเป็นสากลหรือเหมือนกันในทุกประเทศ หรือเหมือนกันทุกภูมิภาค
ในประเทศหนึ่ง ๆ ปัจจุบันที่สำคัญที่สุดก็คือว่า สถาบันทางการศึกษาใด ๆ ก็ตาม
ควรจะจัดการศึกษาที่สัมพันธ์หรือสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนนั้น ๆ ด้วย
เหตุนี้เองในบางกรณีอาจจำเป็นที่จะต้องทำการสำรวจงานใดงานหนึ่งเพื่อค้นหา
ปัญหาสำคัญ ๆ ที่จำต้องหาทางแก้ไข

รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ (2518: 77) กล่าวว่า

...การศึกษามีไข่มุกเครื่องมือนิดเดียวที่จะเปลี่ยนแปลงสังคมให้กลายเป็นสังคม
ที่ปรารถนา อันมวลมนุษยชาติจะมีชีวิตที่ดี การศึกษาเป็นเพียงเครื่องมือชนิดหนึ่ง
ในการนี้หากไม่มีการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ โครงสร้างทางการเมืองและ
โครงสร้างทางสังคมอื่น ๆ ให้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันโดยสอดคล้องและ
เหมาะสมแก่กันการศึกษายากที่จะช่วยใหม่มนุษย์มีชีวิตที่ดี

เมื่อพิจารณาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2524: 238-245)
ที่ว่าด้วยแนวนโยบายและเป้าหมายการกระจายบริการสังคมที่เกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา
ก็มุ่งให้ประชาชนในชาติมีความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพ และพยายามที่จะ
จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงานเป็นประการสำคัญโดย
ได้กล่าวถึงสภาพและปัญหาที่ผ่านมา เป้าหมายและนโยบายดังนี้

1.2 ปัญหาคุณภาพ

(3) หลักสูตรที่ประกาศใช้ใหม่นั้น ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ให้เลือกเรียนวิชาชีพตามความต้องการของท้องถิ่น เนื่องจากขาดครูวิชาชีพ และวัสดุอุปกรณ์ โรงเรียนมัธยมส่วนใหญ่จึงเลยไปเปิดสอนเฉพาะในสาขาที่โรงเรียนมีความพร้อมและไม่ต้องใช้ครูวิชาชีพตลอดจนวัสดุอุปกรณ์มากนัก ซึ่งยังไม่สอดคล้องกับนโยบายของหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนในสถานศึกษาการควบคู่ไปกับการประกอบอาชีพ. . .

2.2 คุณภาพ

(2) มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงเนื้อหาสาระทางความรู้. . . และสามารถผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการทางด้านเศรษฐกิจและสังคม. . .

3.1 แนวนโยบายรวม

(4) นโยบายส่งเสริมและเร่งรัดการผลิตกำลังคนให้มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับตลาดแรงงาน จะเร่งปรับปรุงสถานศึกษาและวิชาชีพของสถานศึกษาทุกลักษณะงานในสถานศึกษาทุกกรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อดำเนินการผลิตบุคคลากรระดับพื้นฐาน ระดับกลาง และระดับสูงให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการของตลาดแรงงาน. . .

เมื่อพิจารณาที่แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 5 (2524: 21) ก็พยายามที่จะพัฒนาประชาชนของชาติให้มีความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพและเหมาะสมกับสภาพความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และพยายามให้มีความคล่องตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย ซึ่งได้มีการกล่าวถึงเรื่องนี้ในนโยบายว่าจะปรับปรุงโครงสร้างระบบบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษาทุกระดับและประเภทให้มีการประสานสัมพันธ์กันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมีความคล่องตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

โดยความจำเป็นที่จะต้องจัดการศึกษาให้แก่พลเมือง และเป็นไปในลักษณะที่เป็นไปเพื่อสนองตอบต่อสังคมหรือท้องถิ่นนั้น ๆ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาระดับหนึ่งที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพ เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของสังคมหรือชุมชนนั้น ๆ ด้วย และในนโยบายการพัฒนามัธยมศึกษา (2524: 76) ก็กล่าวว่า จะปรับปรุงระเบียบและแนวปฏิบัติเพื่อเอื้ออำนวย

ให้โรงเรียนเป็นแหล่งกลางในการพัฒนาชุมชนในค่านต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมอาชีพ สุขภาพ อนามัย วัฒนธรรม การกีฬา และการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเป็นต้น

นอกจากนั้น หลักสูตรมัธยมศึกษาคอนกั้น พุทธศักราช 2521 (2520: 1) โลกกำหนดในหลักการว่า ". . . เป็นหลักสูตรที่สนองความต้องการของท้องถิ่นทางค่าน อาชีพ การจักสอนวิชาชีพจึงจำเป็นต้องสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น. . ."

เนื่องด้วยการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นการศึกษาที่จัดให้กับประชาชนหรือ พลเมืองในระดับกลางที่จะออกไปเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต คือ เยาวชน นั่นเอง จึงจำเป็น ที่เยาวชนเหล่านั้นจะต้องมีความรู้ความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพต่อไป ซึ่ง วรวิทย์ วคินสรากร (2520: 38) กล่าวไว้ว่า

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา มีอิทธิพลต่อการวางแนวชีวิต ในชีวิตอนาคตของ เยาวชนที่กำลังจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้าอย่างมาก เพราะทางเดินหรือเยาวชน ในวันข้างหน้าจะเป็นอย่างไรย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษา ย่อมเป็นที่ทราบแล้วว่า พลเมืองหรือกำลังคนในประเทศชาติของการมากขึ้น ก็คือพลเมืองที่มึการศึกษาใน ระดับกลางหรือผู้จบมัธยมศึกษานั้นเอง แ่ทั้งนี้ก็จะต้องมีความรู้และทักษะ เพียงพอที่จะไปดำเนินงานอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและ แก่ประเทศชาติได้ จึงจะเห็นได้ว่าการศึกษา นั้น เป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนา คนที่เคียว

ที่. อาร์. ชาร์มา อ้างถึงใน วรวิทย์ วคินสรากร (2520: 167) กล่าววว่า

ในสังคมประชาธิปไตยนั้น การประณตศึกษามีความสำคัญมากเพราะเป็นระดับ. การศึกษาที่ช่วยให้คนรู้หนังสือ และยังผลให้การเลือกตั้งสัมฤทธิ์ผลได้ และการศึกษา ระดับอุดมศึกษาก็มีความสำคัญ เพราะ เป็นแหล่งสร้างผู้นำของชุมชนในทุก ๆ คาน ไม่ว่าจะเป็นคานบริหาร คานธุรกิจ คานอุตสาหกรรม และคานเทคโนโลยี อื่น ๆ แ่การมัธยมศึกษามีความสำคัญยิ่งกว่า เหตุผลประการหนึ่งในหลาย ๆ ประการก็คือ มัธยมศึกษาเป็นขุมกำลังอันยิ่งใหญ่ เพราะเป็นการผลิตกำลังคน ระดับกลางให้แก่หน่วยงานเกือบทุกหน่วยในสังคม

จากการที่กล่าวมาแล้วนั้น จะเห็นถึงความสำคัญของการศึกษา และความจำเป็นที่จะต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และโดยที่รัฐบาลได้วางแผนพัฒนาในเขตชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัดได้แก่จังหวัด ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง ทั้งนี้เพราะชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกมีข้อดีหลายประการ เช่น เป็นบริเวณที่ใกล้กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแหล่งที่ให้บริการและความสะดวกสบายในค่านาง ๆ เป็นบริเวณที่มีชายฝั่งน้ำลึกเหมาะแก่การสร้างท่าเรือพาณิชย์ เป็นบริเวณที่เหมาะสมที่จะเป็นทางผ่านของสินค้าและวัตถุดิบจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และยังเป็นแหล่งที่น่ากำชรรวมชาติขึ้นมาได้จากอ่าวไทย ซึ่งวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกก็คือการพัฒนาอุตสาหกรรมนั่นเอง และตามโครงการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวได้มีการคาดหวังเกี่ยวกับการจัดตั้งอุตสาหกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่ดังกล่าวต่อไปคือ (สงัด อุทรานันท์ 2526: 21-22)

- (1) ชลบุรี เป็นบริเวณที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก
- (2) ศรีราชา-แหลมฉบัง เป็นบริเวณที่ตั้งอุตสาหกรรมเบา การส่งสินค้าออก
- (3) พัทยา เป็นแหล่งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
- (4) ระยอง-มาบตาพุด เป็นบริเวณที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมผลิตผลทางการเกษตร แปรรูปเคมี อุตสาหกรรมก่อสร้าง และอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษสูง
- (5) ลึกลง เป็นแหล่งขนส่งทางทะเล การทอและซ่อมแซมเรือ
- (6) บานเพ เป็นแหล่งการท่องเที่ยว
- (7) ฉะเชิงเทรา เป็นบริเวณที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมผลิตผลทางการเกษตรกรรม

ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีการจัดการศึกษาให้เอื้อหรือส่งเสริมต่อการพัฒนาใน อยางไรก็ตามสิ่งที่จะทำให้การจัดการศึกษาเกิดสัมฤทธิ์ผลประการหนึ่งก็คือ หลักสูตร เพราะ หลักสูตรเป็นโครงการและแนวทางในการจัดการศึกษา หลักสูตรที่สามารถสนองตอบต่อ ความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการประกอบอาชีพและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นได้คั้นนั้น น่าจะ ได้แก่หลักสูตรวิชาอาชีพ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ให้การศึกษาที่เป็นพื้นฐานสำหรับการ ประกอบสัมมาชีพตามความสามารถ และความสนใจ เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาบุคลิกภาพและ เปิดโอกาสให้เด็กวัยรุ่นได้ค้นพบความสามารถ ความสนใจ ความถนัดเฉพาะตน เป็น หลักสูตรที่สนองความต้องการของท้องถิ่นทางค่านอาชีพ และนอกจากนั้นยังเป็นหลักสูตรที่

เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สามารถศึกษาหาความรู้และทักษะจากแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการต่าง ๆ

อย่างไรก็ตามหลักสูตรนั้นแม้จะดีเลิศเพียงใดก็ตาม จะไม่เกิดสัมฤทธิ์ผลเลย ถ้าปราศจากการเรียนการสอน เพราะการเรียนการสอนเป็นปัจจัยที่ใหญ่ยิ่งที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นการนำเอาหลักสูตรไปใช้เป็นขบวนการที่ทำให้หลักสูตรกลายเป็นการปฏิบัติขึ้นมา ดังที่ สุมิตร คุณานุกร (2520: 9) ได้กล่าวว่า

... การนำเอาหลักสูตรไปใช้รวมถึงกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง แต่กิจกรรมที่สำคัญที่สุดก็คือการสอน หรืออาจกล่าวได้ว่า การสอนเป็นหัวใจของการนำเอาหลักสูตรไปใช้ หลักสูตรจะสัมฤทธิ์ผลมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับการสอนของครูเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่หลักสูตรต้องพึงการสอน การสอนก็ต้องพึงหลักสูตรเช่นกัน เพราะถ้าปราศจากหลักสูตรแล้ว การสอนก็ไม่สามารถจะดำเนินไปอย่างเป็นระเบียบ และถูกต้องทางหลักสูตรและการสอนจึงเป็นสิ่งคู่กัน

จากการที่หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ได้กำหนดให้วิชาอาชีพเป็นวิชาเลือก ซึ่งนักเรียนจะต้องเลือกเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งในหลักสูตรตามความสนใจและความถนัดของนักเรียนเอง และตลอดระยะเวลาที่ใช้หลักสูตรนี้มาเป็นเวลาเกือบ 6 ปีนั้น ปัญหาจากการเรียนการสอนวิชาอาชีพนั้นคงจะมีบ้างไม่มากนักแยกต่างกันไปตามลักษณะภูมิประเทศหรือตามลักษณะของแต่ละท้องถิ่น อีกประการหนึ่งระยะเวลาที่ใช้หลักสูตรมากก็เป็นระยะเวลาานพอที่จะมีการจัดสภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการเรียนการสอนวิชาอาชีพว่ายังมีปัญหาในด้านใดบ้างเล็กน้อยเพียงใด โดยผู้วิจัยเลือกศึกษาเพียง 3 จังหวัด คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่รัฐบาลได้กำหนดให้เป็นเขตของการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาอาชีพ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนวิชาอาชีพในเขตดังกล่าว ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และสอดคล้องกับแผนการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาอาชีพและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอน และปัญหาการเรียนการสอนวิชาอาชีพเฉพาะด้าน หลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล การแนะแนว และสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน
2. การวิจัยครั้งนี้ได้กระทำกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และครูผู้สอนวิชาอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง

คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

สภาพการเรียนการสอน หมายถึง ลักษณะการศึกษาเล่าเรียนวิชาอาชีพของนักเรียน และการสอนวิชาอาชีพของครูผู้สอน รวมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลและการประเมินผล และยังหมายความรวมถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อสภาพการเรียนการสอนของนักเรียนและครูผู้สอน ซึ่งได้แก่ ด้านหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน การแนะแนว และสถานที่ที่ใช้สอนและฝึกงาน

วิชาอาชีพ หมายถึง รายวิชาที่เป็นวิชาเลือกในกลุ่มวิชาการทำงานและอาชีพ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล
ใน 3 จังหวัด ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง ตาม
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
2. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนในการปรับปรุงคุณภาพการ
เรียนการสอนวิชาอาชีพภายใน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และ
ระยอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยการศึกษาแบบสำรวจมีวิธีดำเนินการ
วิจัยโดยสังเขปดังนี้

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ครูผู้สอนวิชาอาชีพและนักเรียน
ที่เรียนวิชาอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นทั้ง 57 โรงเรียน โดยมีวิธีการเลือก
กลุ่มตัวอย่างประชากรดังนี้

ก. ครูผู้สอน ใช้จำนวนครูผู้สอนจากทุกโรงเรียนจำนวนโรงเรียนละ 3 คน
ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 171 คน

ข. นักเรียนจากจำนวนนักเรียน ทั้งสิ้น 6509 คน ใช้ตารางสุ่มของ
Krejcie and Morgan (1970: 608) จะได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 364 คน
ดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้จำนวนนักเรียนโรงเรียนละ 7 คนจากทุกโรงเรียน
ซึ่งเลือกมาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)
จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาอาชีพของแต่ละโรงเรียน

รวมจำนวนตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 570 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือ 2 ประเภท คือ แบบสอบถามและแบบสังเกต

1. แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองมี 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนวิชาอาชีพ แบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open-ended) ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนวิชาอาชีพ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ปัญหาการเรียนการสอนวิชาอาชีพ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

2. แบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเพื่อใช้สังเกตสภาพทั่วไปเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนวิชาอาชีพในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทางไปรษณีย์และสังเกตด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาได้ โดยใช้วิธีทางสถิติต่าง ๆ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดลำดับขั้นของการเสนอผลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 5 บทดังนี้

บทที่ 1 กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจาก

- การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย
- บทที่ 2 กล่าวถึง เอกสารอ้างอิงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- บทที่ 3 เสนอวิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล
- บทที่ 4 กล่าวถึง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- บทที่ 5 เป็นการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ
- ในส่วนสุดท้าย เป็นบรรณานุกรม และภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย